

ชุมชนทรัพยากรความรู้/Knowledge Management

เรื่อง: คำถามที่ใช้คัดกรองทางจิตเวช

การคัดกรอง: เป็นการประเมินสถานะของผู้ป่วย การคัดกรองสำหรับหน่วยตรวจเป็นการจัดลำดับความเร่งด่วนของอาการสำคัญ ที่เป็นปัญหาให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม

คำถามในการคัดกรอง เป็นเครื่องมือ เพื่อให้ได้ข้อมูล และเข้าใจถึงปัญหาสถานการณ์ เรื่องราวต่างๆ ของผู้ป่วย

ลักษณะของคำถาม :
คำถามเปิด (Opened Question) ✓ แนะนำให้เลือกใช้
เช่น W-H Question ยกเว้น Why "ทำไม"
- วันนี้ต้องการมาปรึกษา ด้วยเรื่องอะไร?
- มีปัญหาหรือความไม่สบายใจ หรือไม่?.....เรื่องราวเป็นอย่างไร?
- การถามถึงความรู้สึก เช่น รู้สึกอย่างไรต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้น ?
ข้อควรระวัง !
คำถามที่ขึ้นต้นว่า "ทำไม" หรือ "มีปัญหาอะไร"
เป็นคำถามที่ควรเลี่ยง เนื่องจาก อาจทำให้ผู้ป่วยเกิดความรู้สึกว่า ถูกคาดหวังหรือถูกต่อว่า ว่าตัวผู้ป่วยนั้นมีความผิด และจะส่งผลกระทบต่อสัมพันธภาพ ระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วย
คำถามปิด (Closed Question) : yes/no question
เช่น ช่วงนี้มีอะไรที่ทำให้ไม่สบายใจหรือไม่
มีความรู้สึกไม่มีความสุขหรือไม่

หากคัดกรองพบ ความรู้สึกเศร้า เบื่อหน่าย ท้อแท้ หรือสงสัยว่าคิดฆ่าตัวตายหรือไม่ ควรถามอย่างไร?

การถามเรื่องการฆ่าตัวตายนี้สำคัญมาก ทำได้ และควรทำอย่างยิ่ง เพราะช่วยรักษาชีวิตเขาไว้ได้ การถามเรื่องฆ่าตัวตาย ทำได้โดยใช้ชุดคำถามขึ้นบันไดดังนี้

1. เมื่อพบว่ามีอารมณ์ซึมเศร้า ให้ถามต่อไปว่า ความเศร้านั้นมากจนทำให้เบื่อชีวิตหรือไม่

2. ถ้าตอบรับ ให้ถามต่อไปว่า คิดอยากตายหรือไม่

3. ถ้าตอบรับ ให้ถามต่อไปว่า คิดจะทำหรือไม่

4. ถ้าตอบรับ ให้ถามต่อไปว่า คิดจะทำอย่างไร

5. ถ้าตอบรับ ให้ถามต่อไปว่า เคยทำหรือไม่

6. ถ้าตอบรับ ให้ถามต่อไปว่า เคยทำอย่างไร

7. สุดท้าย ให้ถามต่อไปว่า มีอะไรยับยั้งใจ จนทำให้ไม่ได้ทำ หรือหยุดความคิดนั้น

คำถามสุดท้าย ไม่ว่าจะตอบอย่างไรจะเป็นปัจจัยป้องกัน ช่วยให้เขายังคิดไม่ทำในครั้งต่อไป บางคนมีความเชื่อเก่าที่ไม่ถูกต้องว่า การถามเรื่องการฆ่าตัวตาย จะไปกระตุ้นคนที่ยังไม่คิด ให้ฆ่าตัวตาย หรือคนที่คิดอยากตายอยู่แล้ว การถามเป็นการกระตุ้นให้ทำ ความเชื่อเหล่านี้ไม่เป็นความจริง **ความจริง** คือการถามไม่ได้ชักจูงหรือกระตุ้นให้คิดหรือทำ แต่สำหรับคนที่คิดจะทำอยู่แล้วจะรู้สึกดีขึ้นจนไม่ทำ
ที่มา: บทความสุขภาพ "การช่วยกันป้องกันการฆ่าตัวตาย" โดย ผศ.นพ.พนม เกตุมาน

อย่างไรก็ตาม ภาวะซึมเศร้าและความคิดฆ่าตัวตาย เป็นปัญหาที่พบบ่อยและเป็นภาวะเร่งด่วนทางจิตเวช หากท่านคัดกรองพบ รีบช่วยเหลือให้ ผู้ป่วยได้รับการดูแลรักษาจากทีมแพทย์ทางจิตเวชที่ OPD ชั้น 7 โทร.7373-4

จัดทำโดยชุมชนนักปฏิบัติโอพีดี จิตเวช
กลุ่ม 1 น.ส. ปัทมธร วุฒิสวัสดิกุล, น.ส. วราพร สังจะหยุดย์, น.ส. พรพิมล อินทрма, น.ส. ศิริพร ทองจัน
ออกแบบโดย นาย สิทธิกรณั พวงใต้
ที่ปรึกษา อ.พญ.กมลพร วรรณฤทธิ์